

Advocatuur maakt een vuist voor Bram Moszkowicz

“Probeer het nog één keer!”

Vorige week was het zover: Bram Moszkowicz hoorde het finale oordeel van het Hof van Discipline. Wegens een onduidelijke financiële huishouding en de mogelijke schuldenlast die daaruit is voortgevloeid, mag hij niet terugkeren als advocaat. Wat vinden zijn vakbroeders en -zusters daar eigenlijk van? Een opmerkelijke hart onder de riem voor de beroemdste ex-advocaat van Nederland.

TEKST VICO OLLING EN HETTIE VOS, FOTO'S HH E.A.

‘Nu low profile blijven en over twee jaar nog een keer, nederig, verzoeken weer toegelaten te worden’

Mr. Herman Loonstein, van Loonstein Advocaten te Amsterdam

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Ik ken Bram al zeker dertig jaar. We hebben allebei een Joodse achtergrond en zijn van dezelfde leeftijd. De eerste keer dat we elkaar zakelijk tegenkwamen, was tijdens een grote strafzaak begin jaren negentig van geldwisselaars, waarbij hij, zijn vader en ik een aantal cliënten bijstonden. Sindsdien hebben we het contact altijd gehouden en ook samengewerkt. En de afgelopen jaren heb ik hem natuurlijk bijgestaan in diverse procedures.”

Wat vindt u van Bram als strafpleiter?

“Bram is een uniek strafpleiter en advocaat. Er zijn weinig advocaten die beter kunnen pleiten dan hij. Iedere rechter, officier en advocaat wist dat een zaak met Bram nooit saai werd. Bram weet, ook bij zaken die om lange pleidooien vragen, de aandacht van de aanwezigen vast te houden; een van de grootste uitdagingen ter zitting voor een advocaat.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“De uitspraak is ontzettend teleurstellend. Juist in zijn

vakgebied, dat van het strafrecht, staat onder andere het krijgen van een tweede kans in de samenleving centraal. Dat geldt voor drugscriminelen, verkrachters en moordenaars, dus zeker voor iemand die fouten heeft gemaakt in zijn beroepsuitoefening. Zoveel jaren na dato had iemand die, hoe je het ook wendt of keert, zo lang een gezicht van de advocatuur is geweest, wat mij betreft de kans moeten krijgen te bewijzen dat hij van zijn fouten heeft geleerd. Dat Bram die tweede kans niet krijgt, voelt als onrechtvaardig en als een verkeerd signaal naar de samenleving. Wat dat betreft is de beslissing ook onbegrijpelijk.”

Wat zou u hem willen adviseren?

“Hij moet altijd vast blijven houden aan de wilskracht en onverzettelijkheid die hij van zijn vader heeft meegekregen. Met één ding ben ik het met Bram niet eens. En dat is dat hij geen nieuwe poging gaat ondernemen. Dat moet hij zeker wel doen. Bram moet op een dag terugkeren in de advocatuur. Dat verdient hij terwijl ook de advocatuur erbij gebaat is.”

Mr. Jan-Hein Kuijpers, van Kuijpers & Nillesen Advocaten te Den Bosch

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Ik ken hem al een jaartje of 25 als een creatieve, opgewekte kerel.”

Wat zijn zijn kwaliteiten?

“Hij heeft een *flux de bouche*, kon een zaak bepleiten zonder voor te hoeven lezen. Dat kunnen er niet zoveel.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“Die uitspraak maakt dat we Bram waarschijnlijk nooit meer in een rechtszaal zullen kunnen meemaken. Maar hem kennende zal hij na een poosje weer proberen om toestemming te krijgen.”

Wat zou u tegen hem willen zeggen of als advies mee willen geven?

“Schouders recht en kin omhoog. Dat siert hem.”

Mr. Job Knoester, van Knoester Van der Hut Alberts & Korteling Advocaten, te Den Haag

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Toen ik begin jaren negentig studeerde was zijn vader een van mijn voorbeelden. Bram ken ik niet goed. Ik ontmoette hem een enkele keer en vond hem dan aimabel en voorkomend. Ik was zeer onder de indruk van het optreden van Bram in het VPRO-programma *Zomer-gasten*. Dat heb ik hem toen ook gemaild. Hij vertelde daarin over het oorlogsverleden van zijn familie. Uiteraard volgde ik zijn werk als professional.”

Wat zijn zijn kwaliteiten?

“Advocaten zijn ook ondernemers. Dan moet je dus zichtbaar zijn. Dat heeft Bram goed begrepen. Hij wist zich goed te verkopen. De welbespraaktheid van deze oud-collega valt ook natuurlijk zeer op.”

Waar denkt u dat het mis is gegaan?

“Ik denk dat de Orde te laat heeft ingegrepen als ik het aantal gesignaleerde problemen zie. Natuurlijk is Bram primair verantwoordelijk, maar als je eerder op de rem trapt, kan je misschien die fatale botsing voorkomen.”

Wat zou u hem willen adviseren?

“Wat je ook van dit alles vindt: ik zie ook een menselijk drama. Ik gun Bram het beste en denk dat hij dat niet meer gaat vinden in de advocatuur. Het lijkt mij nu tijd het roer 100 procent om te gooien.”

Job Knoester:
‘Het lijkt mij
nu tijd het roer
100 procent
om te gooien’

Mr. Evert van den Hout, van Schuit, Polak, Van den Hout Advocaten te Amsterdam

Wat zijn zijn kwaliteiten?

“Bram is aimabel, heeft een mooi taalgebruik, is eloquent en een graag geziene gast op tv, net als zijn vader vroeger.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“Teleurstellend. Barbartje moest hangen en moet blijven hangen. Dat laatste is jammer. Bram ziet in dat hij goed fout was, maar dat is jaren geleden. De man heeft recht op een tweede kans. Het paternalisme dat de beschikking uitstraalt is pedant. Het is treurig om te zien hoe de raad zich gedraagt als een stel psychologen, wat zij niet zijn. Bram geeft aan zich te laten begeleiden door een derde, en dat wordt nu weer aangegrepen als stok om de arme hond mee te slaan. En het is onzin: er zijn talrijke zelfstandige advocaten in grote maatschappen, ongetwijfeld ook onder de leden van het Hof van Discipline, die de praktijk laten voeren door derden en nog geen belastingformulier kunnen invullen. Dus ook Bram heeft het recht zich te laten bijstaan op zakelijke aspecten.”

Mr. Martijn Punt, van Punt & Van Hapert Advocaten te Amsterdam

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Ik heb een aantal jaar als civilist op zijn kantoor gewerkt.”

Wat zijn zijn kwaliteiten?

“Bram is een sterke pleiter, vooral in tweede termijn als hij zich losgeweekt heeft van het papier. Hij is juridisch creatief, gaat voor de zaak, maar blijft altijd charmant.”

Wat denkt u dat er mis is gegaan?

“Ik denk dat hij uiteindelijk niet goed kon omgaan met zijn status van BN'er. Ook heeft hij te laat ingezien dat openlijke zelfkritiek en boetedoening hem hadden geholpen bij de behandeling van deze tuchtzaak.”

Wat vind u van de uitspraak van het Hof?

“Ik vind dat iedereen een tweede kans verdient, zeker na zoveel jaar en zeker iemand van het statuut van Bram die ook zoveel goeds voor de Nederlandse advocatuur heeft betekend. Ik begreep dat hij heeft aangeboden om begeleid te worden. Dat wordt nu kennelijk juist tegen hem gebruikt. Wat daar ook van zij, ik had hem graag teruggezien als strafpleiter.”

Mr. Marcel Heuvelmans, van Heuvelmans Advocaten, te Venlo

Waar denkt u dat het mis is gegaan?

“Ik denk dat het mis is gegaan door de turbulente wijze van praktijk voeren in z'n algemeenheid. In strafrechtland is het vooral heel veel hollen en weinig stilstaan. Het grote publiek ziet vaak alleen de buitenkant bij strafrechtadvocaten: de mooie auto, de kleding en het kantoorpand, maar niet hoe dit allemaal wordt gerealiseerd. Strafrechtadvocaten moeten dag en nacht klaarstaan voor hun cliënteel en ook de druk op sommige, grotere, strafzaken kan enorm zijn. Dit kan betekenen dat door de druk (te) iemand de ethische regels minder nauw gaat nemen en dat dit op een gegeven moment inslijt in de dagelijkse praktijkvoering. Maar ik ken alle ins en outs te weinig om in zijn zaak een oordeel te geven. Dat doe ik dan ook niet.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“Ik dacht persoonlijk dat het Hof van Discipline Bram nog een tweede kans zou geven. Iemand moet ook in de gelegenheid worden gesteld aan te tonen dat het anders moet én kan.”

Wat zou u hem voor advies willen geven?

“Ik wil tegen hem zeggen: nooit en te nimmer op te geven. Het hoofd omhoog en de borst vooruit. Verder proberen low profile te blijven en over twee jaar nog een keer, nederig, verzoeken weer toegelaten te worden. Ik denk dat de aanhouder wint. En *last but not least*: blijf vooral gezond, Bram!”

Mr. Ernst van Win, De Ernstq Advocaten Notariaat te Leiden

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Ik ken Bram omdat ik hem afgelopen tijd als raadsman heb bijgestaan om weer advocaat te worden.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“Als advocaat acht ik de uitspraak niet rechtvaardig, omdat mr. Moszkowicz daarmee een tweede kans wordt ontnomen om, na zeven jaar geen advocaat te zijn geweest, zijn goede wil te tonen en te bewijzen dat zijn zelfreflectie hem hebben gelouderd als mens en als advocaat.”

Mr. Geert-Jan Knoops, van Knoops Advocaten te Amsterdam

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Ik heb zelf enkele jaren, van 1991 tot en met 1995, voor zijn vader Max gewerkt op zijn vestiging in Den Bosch. Ik heb daar ook mijn huidige echtgenote mr. Carry Hamburger leren kennen. Ik heb dus zeer dierbare herinneringen aan deze tijd. Ook in juridisch opzicht heb ik daar een mooie tijd gehad en Bram heb ik toen leren kennen als een aimabele en kundige advocaat met grote passie voor het vak.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“Ik vind het niet op mijn weg liggen om commentaar op de uitspraak van het Hof van Discipline te geven. Het is ook niet aan mij om hem via uw blad juridisch te adviseren. Dat lijkt mij niet zuiver nu hij al rechtsbijstand heeft.”

Mr. Jillis Roelse, van Jillis Roelse Strafrechtadvocatuur te Amsterdam

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

“Bram heb ik via de strafpraktijk leren kennen. Wij zaten samen in diverse grote drugszaken in Nederland en op Curaçao, zoals het onderzoek naar de smokkel van 293 kilogram cocaïne. Deze partij zou geript zijn en dit resulteerde in de moord op drie Hells Angels: Paul de Vries, Cor Peijnenburg en Serge Wagener. Het was de strafzaak rond de Nomads en kroongetuige Angelo Diaz.”

Wat vindt u van Bram als advocaat?

“Bram behoorde als strafpleiter tot de top van Nederland. Hij ademde advocatuur. Zijn gave om de rechters mee te nemen in zijn verhaal, dus te overtuigen, was fabuleus. Echt een genot om naar te luisteren. Ik heb daar veel van opgestoken. Dat gold ook voor getuigenverhooren. Hij had zoveel mensenkennis dat hij tot iedere bokkige getuige kon doordringen. Daarnaast was en is Bram gewoon een warm, genereus en geestig mens.”

Waar denkt u dat het mis is gegaan?

“Bram heeft fouten gemaakt, dat staat vast. Dat weet hij als geen ander. Maar niemand heeft ooit in zijn schoenen gestaan. Zij die altijd zo jaloers een oordeel over hem hebben, moeten zich dat eerst eens realiseren.”

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

“Iedereen verdient een tweede kans in zijn leven, om aan te tonen dat je leert van fouten en deze kunt herstellen. Maar voor het Hof van Discipline geldt een tweede kans dus niet voor Bram. Dat is in de verste verte niet te begrijpen.”

PAUL TOEWAN

Mr. Marielle van Essen, van Van Essen Advocaten te Amsterdam

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

"We waren burens op de Herengracht tussen 2008 en 2015. Richard Korver en ik zaten met ons bedrijf Korver en Van Essen Advocaten naast zijn kantoor en tevens woonhuis."

Wat zijn zijn kwaliteiten?

"Zijn kennis, ervaring en charme."

Wat denkt u dat er mis is gegaan?

"Ik denk dat alleen hij dat kan benoemen, omdat natuurlijk niemand precies weet wat er in iemands zakelijke en privéleven allemaal speelt."

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

"Ik heb het tuchtdossier niet bestudeerd, dus ik kan onmogelijk een mening vormen over de juistheid van de beslissing. Maar ik probeer me in Bram te verplaatsen en dan besef ik hoe ongelooflijk ingrijpend en pijnlijk deze beslissing voor hem moet zijn."

Wat zou je tegen hem willen zeggen?

"Geef niet op, werk zo mogelijk nog beter aan jezelf en kom zodra het kan nog sterker terug."

'Geef niet op, werk zo mogelijk nog beter aan jezelf en kom zodra het kan nog sterker terug'

Mr. Willem Jebbink, van Jebbink Soeteman Advocaten te Amsterdam

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

"Die uitspraak getuigt van fantasieloosheid en starheid. Ons wordt met grote regelmaat verteld dat we in een christelijke maatschappij leven, maar als het werkelijk op vergeving aankomt, het bieden van een tweede kans, geeft dit Hof niet thuis. Deze uitspraak van het Hof past in deze tijd om mensen die een misstap hebben begaan voorgoed af te serveren. Het vergde naar mijn mening moed van Bram Moszkowicz om zichzelf in de ogen te kijken en zijn tekortkomingen publiekelijk zo voor het voetlicht te brengen. Dat had meer bijval verdiend."

Mr. Huib van Hapert, van Punt & van Hapert Advocaten te Amsterdam

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

"In zijn toptijd met veel moeilijke en interessante zaken, tussen 2002 en 2006, werkte ik als civiele advocaat op zijn kantoor. In het strafrecht draait alles om de overtuiging. Strafrecht is nog meer dan civiel recht een kwestie van vilein en charmant verleiden. Daar is Bram een meester in. Hij gebruikte als eerste de media als uithangbord voor zijn kantoor. Destijds sprak iedereen er schande van, maar nu verdringen collega's zich om bij RTL Boulevard hun *five minutes of fame* te pakken."

Wat zou u tegen hem willen zeggen of als advies mee willen geven?

"Ik zei ooit gekscherend tegen hem dat hij een kat met minimaal negen levens is. Hij heeft mijn advies dus niet nodig. Mijn periode als werknemer bij hem was top. Hij gunde me veel vrijheid en schonk me veel vertrouwen. Voor een dergelijke werkgever loopt elke werknemer hard."

Mr. Peter Schouten, van Schouten Legal te Breda

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

"Ik vind dat alle mensen die iets fout hebben gedaan een tweede, derde of zelfs vierde kans verdienen. Het moet natuurlijk niet te gek worden. Als je bijvoorbeeld andermans leven hebt verwoest moet wel eerst duidelijk worden dat je dat niet weer gaat doen. De samenleving is gekke Henkie niet. Ik vind dat de problemen die Bram heeft veroorzaakt voor de samenleving, de advocaten en de rechtzoekenden, geen aanleiding geven om hem geen tweede kans te bieden."

Wat zou u tegen hem willen zeggen?

"Ik zou willen zeggen: beste Bram, geef de moed niet op. Ga niet bij de pakken neerzitten. Schrijf nog eens een mooi boek trouwens, want je hebt een voortreffelijke pen en het is een genoegen om je te lezen. Vergeet niet om mij een gesigneerd exemplaar te sturen als het straks wordt gepubliceerd."

Mr. Maarten van Ingen, van Watson Law te Den Bosch

Hoe kent u Bram Moszkowicz?

"Ik heb hem mede bijgestaan in het hoger beroep tegen zijn faillietverklaring."

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

"Ik meen dat er bij dit oordeel wel de nodige kanttekeningen kunnen worden geplaatst. Zo valt juist in deze uitspraak op dat het Hof veel aandacht besteedt aan de financiële positie van mr. Moszkowicz, waar ik beroepshalve uitvoerig kennis van draag. Met mij overigens de rest van Nederland, want het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft in een arrest dat breed uitgemeten werd in de pers, vastgesteld dat mr. Moszkowicz geen schulden heeft. De overwegingen die het Hof heeft gewijid aan die financiële positie kan ik daarmee feitelijk en juridisch niet onderschrijven."

'BRAM WAS NOGAL MEGALOMAAN EN HAD WEINIG ZELFREFLECTIE'

Vanaf vorige week is de documentaire *Bram Erop of Eronder* te zien bij Videoland. In de documentaire volgt misdaadverslaggever John van den Heuvel de gewezen advocaat in aanloop van de zitting van het Hof van Discipline tot aan de uitslag op 30 maart. John spreekt voor- en tegenstanders onder wie Geert Wilders, Jeroen Pauw en Elsevier-journalist Gerlof Leistra. En hij reist met Bram Moszkowicz langs zijn hoogte- en dieptepunten.

Hoe ken jij Bram Moszkowicz?

"Ik ken Bram al sinds 1990 toen ik begon als politiever slaggever op de stadsredacties van *Courant Nieuws van de Dag/Telegraaf*. Hij begon toen net als advocaat en was het oogappeltje van zijn vader Max." *Hoe vind je hem als strafpleiter?* "Als strafpleiter – met de nadruk op pleiter – behoort hij tot de top. Hij heeft de 'gave van het woord' zoals ze dat zeggen. Ik heb hem horen pleiten in moordzaken, waarin de bewijzen duidelijk waren. Toch wist hij twijfel te zaaien en zijn cliënten vrij te pleiten." *Waar denk je dat er mis is gegaan?* "Een periode was Bram nogal mega-

lomaan, had hij weinig zelfreflectie en meende dat de hele wereld tegen hem was."

Wat vind je van de uitspraak van het Hof?

"Ik vind de uitspraak destructief en erg gericht op een totale afwijzing. De houding van het Hof ter zitting vond ik op sommige momenten ronduit onfatsoenlijk en bevooroordeeld. Ik miste in de uitspraak een opening, een handreiking. Bijvoorbeeld; als u zich op bepaalde punten aanpast kunt u het over een jaar opnieuw proberen en dan maakt u wel een kans."

In het voortraject naar deze uitspraak heeft Moszkowicz weleens in interviews gezegd dat hij zich voornamelijk minder in de media te komen. Toch heeft hij meegewerkt aan jouw documentaire. Zou dat van invloed kunnen zijn geweest op deze uitspraak?

"Ik heb het erover gehad, maar het Hof zag in zijn eenmalige medewerking aan de documentaire geen bezwaar."

Wat zou je hem willen adviseren?

"Ik zie zeker wel aanknopingspunten voor een nieuwe poging en zou hem dat ook adviseren."

Mr. Jan Boone, van Boone Advocatenkantoor te Wijk bij Duurstede

Wat vindt u van de uitspraak van het Hof?

"Er zit een aantal aspecten aan deze zaak: laat ik voorstellen dat Bram een briljant advocaat is, verbaal zeer begaafd en buitengewoon ijdel, echter dat laatste kun je niet tegen hem gebruiken. In het verleden heeft Bram Geert Wilders bijgestaan als raadsman en in die zaak heeft Bram de rechtbank gewraakt. Bram heeft destijds aangetoond dat de getuigendeskundige de heer Hendriks zou zijn beïnvloed tijdens een entente. Dat Bram dit als goed raadsman deed, lag in het belang van zijn cliënt Wilders en dat is hem fataal geworden. Dat is hem nooit vergeven en daar is de ellende begonnen. Want in de kringen van rechtshouders, advocaten en officieren van justitie heerst een fatsoensnorm waar je niet overheen moet gaan. In de ogen van de mensen die Bram nu het leven zuur maken, heeft Bram zich toen 'misdragen'. Dit lijkt op wraak. Daarnaast wordt gezegd dat Bram een wankele, financiële positie heeft. Ik kan dat niet beoordelen. Maar als Bram nog tien à vijftien jaar zijn beroep als advocaat zou mogen uitoefenen, dan krijgt hij in ieder geval op die manier de mogelijkheid om zijn schulden in te lossen." ←

VONDERKAMP